

Sveikatos apsaugos ministrui A. Dulkiui
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija

2023 m. vasario 20 d. Nr.2023-02-20/9

Siunčiama el. p.: ministerija@sam.lt

Originalas registruotu paštu siunčiamas nebus

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2008 M. BIRŽELIO 28 D. ĮSAKYMO NR. V-636 „DĖL SIUNTIMŲ ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGOMS GAUTI IŠDAVIMO, ĮFORMINIMO IR ATSAKYMŲ PATEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

Lietuvos gydytojus, odontologus, pacientus, privačias sveikatos priežiūros įstaigas ir investuotojus atstovaujančios skėtinės visuomeninės organizacijos (toliau – **Suinteresuotosios šalys**), įvertinusios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro (toliau – **SAM**) įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. birželio 28d. įsakymo Nr. V-636 projekto „Dėl siuntimų asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti išdavimo, įforminimo ir atsakymų pateikimo aprašo tvarkos“ (toliau – **Įsakymas**) pakeitimo projektą“ (Reg. Nr. 23-1539) (toliau – **Projektas**), informuoja, jog:

1. pritaria Projekto 1, 3 ir 4 punktams, kuriais keičiami Įsakymo 13, 23 ir 24 punktai, jiems pastabų neturi;
2. siūlo pakeisti Projekto 2 p., kuriuo keičiamas Įsakymo 22 p. ir jį išdėstyti taip:

„22. Siuntimą asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti, kurių išlaidos apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis, išduoda PAASP paslaugas teikiantis gydytojas ar gydytojas specialistas, teikiantis **specializuotas** asmens sveikatos priežiūros paslaugas. kurių išlaidos apmokamos PSDF biudžeto lėšomis.“

Suinteresuotosios šalys pažymi, kad esamas Įsakymo 22 punkto teisinis reguliavimas yra ydingas, pažeidžia:

1. Lietuvos pacientų, mokančių sveikatos draudimo įmokas, teisę gauti specializuotas, PSDF biudžeto lėšomis apmokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (toliau – **ASPP**) Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos (toliau – **LNSS**) asmens sveikatos priežiūros įstaigose (toliau – **ASPI**), kuomet pacientams siuntimą specializuotoms ASPP (toliau – **Siuntimas**) išduoda gydytojas, dirbantis LNSS nepriklausančioje ASPI, t. y. neturinčioje sutarties su teritorine ligonių kasa dėl ASPP apmokėjimo PSDF biudžeto lėšomis (toliau – **Sutartis**).

Esama tvarka apsunkina ASPP prieinamumą, neigiamai veikia sveikatos priežiūros tęstinumą, prailgina paciento kelią, išaugina eiles ASPP. Įsakymo 22 p. reguliavimas blogina pacientams, mokantiems sveikatos draudimo įmokas, valstybės apmokamų ASPP prieinamumą ir taip juos nepagrįstai diskriminuoja. Tokiu atveju pacientai, net ir gavę iš savo gydytojo, dirbančio ne LNSS ASPI, siuntimą, turi savo lėšomis susimokėti už suteiktą gydytojo specialisto konsultaciją ar atliktus tyrimus. Pacientus diskriminuojantis reguliavimas verčia pacientą tik dėl finansinių aspektų (ASPP apmokėjimo iš PSDF biudžeto) registruotis pas bendrosios medicinos ar odontologijos praktikos gydytojus, kurie dirba LNSS priklausančiose ASPI, kad šie išrašytų Siuntimą specializuotoms PSDF biudžeto lėšomis apmokamoms ASPP. Dėl to dažnai išilgėja paciento kelias iki specializuotos medicinos ar odontologijos paslaugos, o, laukiant pagalbos, paciento sveikatos būklė gali komplikotis. Komplikuočių būklių gydymas yra ne tik sudėtingesnis, bet ir brangesnis.

Pateikiame vieną iš daugelio tai iliustruojančių pavyzdžių: į Nacionalinio vėžio instituto Galvos - kaklo ir odos navikų chirurgijos skyrių dėl burnos vėžio kasmet kreipiasi pacientai, kuriems daugiau kaip 50% yra nustatoma jau IV-a vėžio stadija. Burnos vėžys dėl tam palankios aplinkos burnos ertmėje vystosi ypač greitai. Tokių pacientų gydymas yra žalojantis, po chirurginių operacijų lieka dideli žandikaulių defektai, ligoniai nebegali kalbėti, maitintis, praranda galimybę dirbti ir gyventi normalų socialinį gyvenimą. Vėlyvoje vėžio stadijoje prarastų gyvybiškai svarbių funkcijų atstatymas yra labai sudėtingas ir brangus. Todėl manome, kad tokių pacientų kelias nuo bendrosios praktikos odontologo siuntimo iki gydytojo odontologo specialisto konsultacijos bei gydymo turi būti kiek įmnomna trumpesnis ir paprastesnis, neapsunkinti pacientui tokių paslaugų prieinamumo finansine prasme, kada dalis pacientų verčiami susimokėti už gydytojo specialisto konsultaciją bei gydymą savo lėšomis.

2. Gydytojų, dirbančių LNSS nepriklausančiose ASPI, pareigą užtikrinti maksimalias pastangas suteikti geriausias ASPP ir teisę išduoti į juos pagalbos besikreipiantiems pacientams Siuntimus specializuotoms ASPP, apmokamoms PSDF biudžeto lėšomis, LNSS priklausančiose ASPI. Teisė išrašyti Siuntimą pacientui turi būti siejama su gydytojo kvalifikacija,

galiojančia medicinos ar odontologijos praktikos licencija pagal įgytą profesinę kvalifikaciją, o ne kitais nepagrįstais kriterijais. Gydytojo teisė suteikti pacientui kokybiškas bei prieinamas ASPP neturi ir negali būti ribojama, priklausomai nuo to, ar ASPI, kurioje jis dirba, turi Sutartį, ar ne. Gydytojo pareiga – suteikti pacientui kvalifikuotą, rūpestingą pagalbą. Tai reiškia, kad gydytojas kiekvienu atveju privalo dėti maksimalias pastangas, užtikrinant pacientui teikiamų ASPP aukščiausią kokybės standartą, siekiant geriausio gydymo rezultato. Neatsižvelgiant į gydytojo darbo vietą, ASPI priklausomumą LNSS ar kitus kriterijus, Lietuvoje gydytojų veiklai, jų teikiamoms ASPP yra taikomi vienodi teisės aktai, paslaugų teikimo ir veiklos standartai, kokybės kriterijai. Visgi, šiuo metu ši gydytojo pareiga yra apribota minėtos diskriminacinės nuostatos, taikant niekuo nepagrįstą vertinimo kriterijų (priklausomumą LNSS), kas neleidžia gydytojams tinkamai, dedant maksimalias pastangas, užtikrinti pacientams geriausią gydymą bei tęstinumą, ASPP gaunant skirtingose ASPI.

3. Šeimos gydytojų praktikinio darbo procesą, sukeliant jiems perteklinę administracinę naštą, kuomet Privalomuoju sveikatos draudimu drausti pacientai, kuriems yra suteikta gydytojo specialisto konsultacija LNNS nepriklausančioje ASPI ir yra nustatytos indikacijos papildomam ištyrimui, yra priversti kreiptis į savo šeimos gydytoją tik dėl Siuntimo išdavimo, siekiant gauti iš PSDF biudžeto apmokamas ASPP.

4. ASPI, nepriklausančių LNSS, teisę tinkamai pasirinkti jų paslaugas pasirinkusiais pacientais, kuomet nesudaroma jų pacientams galimybė gauti LNSS nepriklausančiose ASPI dirbančių gydytojų išduotų Siuntimų pagrindu LNSS priklausančiose ASPI PSDF biudžeto apmokamas ASPP, taip pabloginant pacientams sveikatos priežiūros tęstinumą. Šiuo metu SAM vykdo sveikatos priežiūros sistemos reformą (toliau – **Reforma**), kurios pagrindiniai tikslai yra – ASPP prieinamumo gerinimas, tęstinumo užtikrinimas ir pacientų sveikatos kokybės gerėjimas. Akcentuojama, jog Siuntimų išrašymo tvarkos pakeitimai taip pat rengiami tam, kad pacientai turėtų geresnes galimybes gauti jiems reikalingas ASPP, mažinant šeimos gydytojų krūvius. Nepanaikinus šios kliūtis – galimybės pacientui gauti Siuntimą iš LNSS nepriklausančioje ASPI dirbančio gydytojo ir taip gauti PSDF biudžeto kompensuojamas ASPP, bus sudėtinga pasiekti Reformos tikslus. Mūsų siūlomas Projekto papildymas leistų racionaliai paskirstyti pacientų srautus, geriau sureguliuoti gydytojų ir ASPI darbo krūvį, sumažintų pacientų eiles ASPP, užtikrintų greičiausią ir efektyviausią paciento ištyrimą bei gydymą jo pasirinktoje ASPI, nepriklausomai nuo jos priklausomumo LNSS kriterijaus, didintų pacientų pasitikėjimą ir geresnę sveikatos priežiūros sistemos vertinimą. Todėl siūlomas pakeitimas leistų efektyviau pasiekti Reformos tikslus.

5. Konkurencijos sąlygas sveikatos priežiūros paslaugų rinkoje, sudarant nepagrįstai palankesnes sąlygas veikti LNSS priklausančioms ASPI, t.y. neleidžiant kitose ASPI dirbantiems gydytojams išduoti pacientams Siuntimus PSDF biudžeto lėšomis apmokamoms specializuotoms ASPP. Esama tvarka diskriminuoja LNSS nepriklausančias ASPI, neigiamai veikia jų galimybes konkuruoti su LNSS priklausančiomis ASPI. Tokiu apribojimu yra sukuriama situacija, jog LNSS nepriklausančios ASPI yra mažiau patrauklios Lietuvoje besigydančioms pacientams ir šie nesirenka jų paslaugų, nes pacientai ASPI renka pagal jose dirbančių medikų kvalifikaciją, teikiamų paslaugų apimtį ir jų kokybę, finansinį aspektą. Esamas ribojimas pacientus atgraso nuo galimybės rinktis LNSS nepriklausančių ASPI paslaugas, kuriose, nors ir dirba aukšto profesionalumo gydytojai, tačiau jie neturi teisės išrašyti pacientams Siuntimų PSDF biudžeto lėšomis apmokamoms ASPP gauti. Tai lemia ne tik beprasmį sveikatos sistemos apkrovimą, ilgas pacientų eiles, bet ir tai, jog LNSS nepriklausančioms ASPI veikti yra dirbtinai sudaromos nepalankios konkurencijos sąlygos, lyginant su LNSS priklausančiomis ASPI.

Maloniai Jūsų prašome įvertinti išdėstytus argumentus ir patikslinti Projektą. Siūlomas Projekto 2 p. papildymas, koreguojantis Įsakymo 22 p., yra pagrįstas, pasitarnaus pacientų gerovei, pagerins valstybės apmokamų PSDF biudžeto lėšomis ASPP prieinamumą Lietuvos gyventojams, sumažins užleistų klinikinį atvejų skaičių bei perteklinę administracinę naštą šeimos gydytojams, panaikins diskriminacines sąlygas ASPP teikėjams veikti ASPP rinkoje.

Pagarbiai

Asociacijos
„Investors‘ Forum“
vykdomoji
direktorė

Rūta
Skyrienė

Lietuvos verslo
konfederacijos
generalinė
direktorė

Ineta
Rizgelė

Lietuvos pacientų
organizacijų
atstovų tarybos
pirmininkė

Vida
Augustinienė

Lietuvos privačių
sveikatos priežiūros
įstaigų asociacijos
prezidentas

Dr. Laimutis
Paškevičius

Lietuvos medikų
sąjūdžio
valdybos
pirmininkė

Auristida
Gerliakienė

Lietuvos
Respublikos
odontologų rūmų
tarybos pirmininkė

Prof. dr. Vilma
Brukienė